

CZENE Márta:
 Lovász László arcképe,
 2020, akril, farost,
 95×114 cm
 Fotó: Czene Márta
 A művész jövöltából
 →

Czene Márta

Fogást találni

A Lovász-portré születéséről

Kortárs festőként váratlanul ért a megtisztelő felkérés, hogy készítem el Lovász László elnöki portréját a Magyar Tudományos Akadémia számára. Mint mai festőnek számomra az a megszokott, hogy saját projektjeimen dolgozom. Festményeim saját emlékeimből, képzelt vagy valós történeteim töredékeiből állnak össze. Gyakran merítek inspirációt a filmes montázsból, Kulesov és Eisenstein elméleteiből. Képeim az értelmezhetőség határán lebegnek, egyfajta önvizsgálat és identitáskeresés eredményei, melyet különböző szerepeim felidézésével mutatok be.

Mindezzel együtt régóta érdekel a festészet hagyománya, története, így komoly kihívást jelentett számomra a hivatalos arckép megfestésének feladata. Kezdetből fogva fontosnak tartottam, törekedtem rá, hogy az arckép szerves részévé tudjon válni a gyűjteménynek. Bármilyen váratlan is ez a mai helyzetben, a festészet alapvető hagyományos feladatainak egyike mégis a portré, a reprezentatív portréfestészet, amit a mai napig nem szokás fotóval helyettesíteni. Talán azért, mert ilyenkor nem elsősorban az ábrázolt külső megjelenése a fontos. Nem egy pillanatnyi látvány a lényeg, legyen az bármilyen jól elkapott is, hanem inkább egyfajta sűrítése, amely nemcsak az embert, de a helyzetet, az intézményt, egymáshoz

való viszonyukat és egymás történetében betöltött szerepüket hangsúlyozza.

Festőként engem az foglalkoztat, hogy hogyan mondhatunk el egy történetet képekben, hogyan sejtethetünk egy háttérben meghúzódó információt annak elbeszélése nélkül, vagy a másik oldalról nézve, hogyan ragadható meg, vizualizálható egy folyamat, melyről mindannyian tudunk, mégsem találunk fogást rajta.

Innen nézve érthető, hogy az arckép megfestésekor elsősorban arra koncentráltam, hogy hogyan lehetne egy képben utalni az Akadémia mostani helyzetére, a közelmúltban lejátszódott drámai folyamatra, Lovász László példaértékű szerepére, határozott kiállítására. Azt gondolom, egy portrén helyet találhatnak olyan apró, rejtett utalások, melyek jelentése nem első ránézésre nyilvánvaló, hanem a tekintet, a néző gondolatmenetének megzavarásával hívják fel magukra a figyelmet. Abban hiszek, hogy egy festmény felfogása nem egyetlen pillanat, célja a lassú megismerés, a fokozatos értelmezés és a rétegek lebontása. A vele töltött idő és a rá irányuló figyelem alkotói és befogadói oldalról is a festmény lényegéhez tartozik. Szakmailag nagy kihívás és emberileg is fontos tapasztalat volt számomra ez a munkafolyamat.